

आदर्शप्रश्नपत्रम्

(अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् प्रश्नाः भविष्यन्ति । अतः छात्राः पाठ्यक्रमानुगुणम् अध्ययनं कुर्युः ।)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

शास्त्रम्/विषयः – साङ्ख्ययोगः पूर्णाङ्काः 100

(अस्मिन् प्रश्नपत्रे भागद्वयं भविष्यति । प्रत्येकस्मिन् भागे 50 बहुविकल्पीयाः एकाङ्कीयाः प्रश्नाः भविष्यन्ति ।)

प्रथमभागः - अनुसन्धानम् - 50 अङ्काः

द्वितीयभागः - साङ्ख्ययोगः - 50 अङ्काः

प्रथमभागः- अनुसन्धानम् - 50 अङ्काः

1. संस्कृतभाषासाहित्यक्षेत्रे अनुसन्धानस्य का प्रमुखावश्यकता स्यात् ?

- A प्राचीनभारतीयसंस्कृतेः सभ्यतायाश्च प्रतिष्ठा
- B संस्कृतशास्त्राणां मौलिकज्ञानवितरणम्
- C संस्कृतशास्त्राणां संरक्षणम्
- D संस्कृतशास्त्राणां सामाजिकसमस्यानिवारणायोपयोगः

2. प्राचीनानुसन्धातृमुनिषु वागायुर्योगवेत्ता कः ?

- A वराहमिहिरः
- B ब्रह्मगुप्तः
- C पतञ्जलिः
- D कालिदासः

3. अधोलिखितेषु अनुसन्धानस्य प्रकृष्टं लक्षणं किं स्यात् ?
- A अनुपलब्धवस्तुनां लोकलोचनगोचरीकरणम्
B समुपलब्धानां तथ्यानां नवीनरूपेण नूतनसिद्धान्तैः उपस्थापनम्
C समस्यायाः सिद्धान्तैस्सह निवारणम्
D एतत्सर्वम्
4. विषयनिर्वाचने समुचितसामग्र्यभावात् शोधः कीदृशः भवितुमर्हति
- A सफलः B असम्पूर्णः भ्रमात्मको वा
C विलक्षणः D समाजोपयोगी
5. समीक्षकस्य ह्यल् महोदयस्य मतानुसारेण मातृकाषु भ्रमाः कतिविधाः भवन्ति -?
- A द्विविधाः B त्रिविधाः
C चतुर्विधाः D बहुविधाः
6. राष्ट्रस्य अतीतां घटनां, साहित्यं, संस्कृतिं वा समाश्रित्य नूतनतया क्रियमाणमनुसन्धानं केन नाम्ना परिचितम् ?
- A क्रियात्मकमनुसन्धानम् B ऐतिहासिकमनुसन्धानम्
C व्याख्यात्मकमनुसन्धानम् D किमपि न
7. व्याख्यात्मकः शोधः कीदृशः भवति ?
- A विश्लेषणात्मकः B प्रयोगात्मकः
C तुलनात्मकः D सम्पादनात्मकः
8. अनुसन्धाननिमित्तमिदमपेक्षितम् -

- A क्रमबद्धयोजनानिर्माणम् B मार्गदर्शनप्रदानम्
C आर्थिकमायोजनम् D पुस्तकालये उपवेशनम्
9. राष्ट्रियपाण्डुलिपिसंस्थायाः ध्येयवाक्यं किम् ?
A या विद्या सा विमुक्तये B तमसो मा ज्योतिर्गमय
C विज्ञानमुपास्व D मातृका रक्षत
10. भारतस्य संस्कृतपत्रिकाः पत्रकाराश्च इति कीदृशम् अनुसन्धानं भवितुमर्हति ?
A सर्वेक्षणम् B शास्त्रीयम्
C तुलनात्मकम् D क्षेत्रीयम्
11. “Research is a careful, systematic and objective investigation conducted to obtain valid facts, draw conclusions and established principles regarding an identifiable problem in some field of knowledge.” इति केन वैदेशिकेनोक्तम् ?
A Clarke and Clarke B Clifford Woody
C John W. Best D Martyn Shuttle Worth
12. पाठभेदादिसमीक्षा कदा क्रियते ?
A मातृकासम्पादने B आलङ्कारिकपर्यालोचनायाम्
C ग्रन्थकृदः व्यक्तित्वकृतित्वविचारे D दार्शनिकपरिशीलने
13. मातृकायाम् उल्लिखिता “ग्रहर्षिवियच्चन्द्राः” इति पङ्क्तिः कां संख्यां बोधयति ?
A 1079 B 1879
C 1179 D 6179
14. अनुसन्धाने विषयचयनसन्दर्भे किं न द्रष्टव्यम् ?

- A अनुसन्धातुः बोधनक्षमता B अनुसन्धातुः विषयं प्रति प्रीतिः
C विषयं प्रति पाठकानामभिरुचिः D विषयं प्रति परेषां निन्दनम्
15. अन्तर्जाले अधोलिखितेषु किं Internet Searching Tool रूपेण नोपयुज्यते ?
A Google B Yahoo
C Bing D Whatsapp
16. महस्विनी” इति शोधपत्रिका कया संस्थया प्रकाश्यते ?
A तिरुपतिस्थराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
B केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य राजीवगान्धिपरिसरेण
C श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
D सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
17. अखिलभारतप्राच्यविद्यासम्मेलनं कया संस्थया क्रियते ?
A केन्द्रमानवसंवलविकासमन्त्रालयेन
B भण्डारकरप्राच्यविद्याऽनुसन्धानकेन्द्रेण
C सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
D सिण्डिआप्राच्यविद्याकेन्द्रेण-
18. “Oriental Research Institute (ORI)” कुत्र वर्तते ?
A केरले B ताज्जावूरे
C मैशूरे D पुनेनगरे
19. भण्डारकरप्राच्यविद्यागवेषणाकेन्द्रात् प्रकाशितस्य महाभारतग्रन्थस्य सम्पादनायाम् अयं नास्ति ?
A सूक्तङ्करः B वेल्वलकरः

C दाण्डेकरः D पि काणे.वि.

20 National Manuscript Mission इति संस्थायाः प्रकाशनेषु एतन्नास्ति –

A कृतिबोधः B समीक्षिका

C तत्त्वबोधः D संस्कृतप्रतिभा

सङ्गणकाधारितायां प्रवेशपरीक्षायाम् उपरि प्रदत्तप्रश्नानुगुणं प्रथमभागे
अनुसन्धानविषयात् आहत्य 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति । द्वितीयभागे
आवेदितशास्त्रानुगुणं / विषयानुगुणं 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति ।

विषयः - साङ्ख्ययोगः

पूर्णाङ्काः -100

51. “अथ योगानुशासनम्” सूत्रे व्यासभाष्यरीत्या “अथ” इत्यस्य पदस्य कः अर्थः?

A समाध्यर्थः B मङ्गलार्थः

C आनन्तर्यार्थः D अधिकारार्थः

52. विरामप्रत्ययाभ्यासपूर्वः ----- शेषोऽन्यः।

A अभ्यास B ज्ञान

C संस्कार D वृत्ति

53. क्षीणवृत्तेरभिजातस्येव मणेर्ग्रहीतृग्रहणग्राह्येषु तत्स्थतदञ्जनता का ?

A समापत्तिः B मुक्तिः

C प्रकृतिः D बुद्धिः

54. अध्यात्मप्रसादः कदा सिध्यति ?

A अस्मितावैशारद्ये B निर्विचारवैशारद्ये

C प्रकृतिवैशारद्ये D सविचारवैशारद्ये

55. अनित्ये नित्यख्यातिः का ?

- A स्मृतिः B ऋतम्भरा
C अस्मिता D अविद्या
56. प्रज्ञा भूमयः कति ?
A 24 B 5
C 7 D 8
57. प्रतिपक्षभावना कदा कार्या ?
A वितर्कबाधने B प्रज्ञाबाधने
C विकल्पबाधने D संसारबाधने
58. अनुत्तमसुखलाभः कथं सिध्यति ?
A आसनात् B सन्तोषात्
C वैराग्यात् D प्राणायामात्
59. देशबन्धश्चित्तस्य ----
A विभूतिः B ध्यानम्
C धारणा D समाधिः
60. कस्य प्रतिष्ठायां क्रियाफलाश्रयत्वं सिध्यति ?
A अस्तेयस्य B गुणस्य
C ज्ञानस्य D सत्यस्य
61. प्रतिविषयाध्यवसायो किम् ?
A दृष्टम् B अदृष्टम्
C लिङ्गम् D अलिङ्गम्
62. अविकृतिः का ?
A स्मृतिः B बुद्धिः
C विकृतिः D मूलप्रकृतिः
63. सांख्ययोगे कति प्रमाणानि अङ्गीकृतानि ?
A 6 B 2
C 3 D 5
64. सत्कार्यवाद हेतवः कति ?
A 5 B 4
C 8 D 6

65. प्रकाशप्रवृत्तिनियमार्थाः के ?
A वृत्तयः B विकाराः
C समाधिप्रकाराः D गुणाः
66. सङ्घातपरार्थत्वात् त्रिगुणादिविपर्ययादधिष्ठानात् –
कारिकेयं कस्यास्तिस्त्वं सूचयति।
A दुःखस्य B परिणामस्य
C प्रकृतेः D पुरुषस्य
67. अन्तःकरणं कतिविधम् ?
A 16 B 10
C 3 D 5
68. कर्मेन्द्रियाणि कति ?
A षोडश B त्रीणि
C दश D पञ्च
69. महतः किम् उत्पद्यते ?
A अहंकारः B मनः
C भूतानि D प्रकृतिः
70. कस्य संयोगादचेतनं चेतनावदिव लिङ्गम् ?
A विकारस्य B पुरुषस्य
C गुणस्य D भावस्य
71. विपर्ययभेदाः कति ?
A चत्वारः B सप्त
C अष्ट D पञ्च
72. ज्ञानेन किं सिध्यति ?
A विरागः B भोगः
C अपवर्गः D सर्गः
73. प्रत्ययसर्गभेदाः कति ?
A 10 B 16

C 25 D 50

74. कस्य विमोक्षार्थं प्रवर्तते अव्यक्तम् ?

A चित्तस्य B पुरुषस्य

C गुणस्य D वृत्तेः

75. नाभिस्थाने विद्यमान वायोःनाम किम् ?

A समानः B व्यानः

C उदानः D अपानः

एवं क्रमेण द्वितीयभागे आवेदितशास्त्रानुगुणं / विषयानुगुणं 50 प्रश्नाः
भविष्यन्ति ।
